

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о директора ННІ неперервної освіти і туризму

І.С.Гриценко

“ 03 ” 06 2022 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри міжнародних відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.

в.о. завідувача кафедри
В.В. Стрілець

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Туризм»
Кудінова І.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української державності

спеціальність 242 – «Туризм»

освітня програма Туризм

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук Лановіюк Л.П.

Київ – 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Історія української державності

спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	242 – «Туризм»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	_____	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні заняття	-	
Семінарські заняття	30 год.	
Самостійна робота	30 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення історії української державності у вищій школі є:

- розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців;
- виховання патріотичних і морально-етичних переконань фахівця, причетності до тисячолітньої історії українського народу;
- набуття фахівцями навичок роботи з історичними джерелами та літературою, наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку;
- вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Курс Історії української державності виходить з необхідності розв'язання таких **завдань**:

- використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні вітчизняної історії;
- підвищення наукового і виховного рівня викладання;
- забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів історизму і об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій;
- гуманістичної спрямованості історичної освіти, орієнтованості її на пріоритет загальнолюдських цінностей;
- досягнення наступності в історичній освіті на етапі вищої школи у порівнянні з загальноосвітньою школою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми, загальні закономірності історичного розвитку; складні та суперечливі явища, процеси в історії суспільно-політичного та культурного життя України у зв'язку із світовою цивілізацією; тенденції економічного розвитку України і, особливо, її агропромислового комплексу; добре орієнтуватись в історичних джерелах і новітній науковій літературі;

вміти синтезувати набуті знання у відповідне світосприйняття та високу політичну культуру; творчо застосовувати набуті знання з історії української державності у повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінювання суспільних явищ, подій; формувати власну наукову позицію щодо актуальних політичних проблем сьогодення; самостійно осмислювати закономірності історичного розвитку.

Набуття компетентностей:

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності

- фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	ти жні	ус ь о го	у тому числі					усь ог о	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції														
Тема 1. Історичні витоки формування українського народу	1		4		-	-	3							
Тема 2. Становлення української державності в епоху середньовіччя	2			5	-	-	2							
Тема 3. Козацький період українського державотворення	3		3		-	-	3							
Тема 4. Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	4			5	-	-	2							
Тема 5. Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	5		3		-	-	3							
Тема 6. Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку XX ст.	6			5	-	-	2							
Разом за змістовим модулем 1		40	10	15		-	15							
Змістовий модуль 2. На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)														
Тема 1. На шляху до відродження державності. Українська національно-	7		4	2	-	-	2							

демократична революція (1917-1920 рр.)													
Тема 2. Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	8		4	2	-	-	2						
Тема 3. Україна в роки Другої світової війни	9		2	2	-	-	2						
Тема 4. УРСР: повоєнні часи, «відлига» та період «застою» 40-80-х рр. XX ст.	10		4	2	-	-	2						
Тема 5. Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	11		4	2	-	-	2						
Тема 6. Аграрно-промисловий комплекс України	12			1	-	-	1						
Тема 7. Україна в сучасному світі	13		2	2	-	-	2						
Тема 8. Перспективи України в XXI ст. в історичній ретроспективі	14			2	-	-	2						
Разом за змістовим модулем 2	50		20	15	-	-	15						
Усього годин	90		30	30		-	30						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення української державності в епоху середньовіччя	5
2	Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	5
3	Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	5
4	На шляху до відродження державності. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	2
5	Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	2
6	Україна в роки Другої світової війни	2
7	УРСР: повоєнні часи, «відлига» та період «застою» 40-80-х рр. XX ст.	2
8	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	2
9	Аграрно-промисловий комплекс України	1

10	Україна в сучасному світі	2
11	Перспективи України в XXI ст. в історичній ретроспективі	2
Всього		30

5. Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні витoki формування українського народу	3
2	Становлення української державності в епоху середньовіччя	2
3	Козацький період українського державотворення	3
4	Українська національна революція (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава	2
5	Відродження ідеї українського національного самовизначення (кін. XVIII-XIX ст.)	3
6	Нові тенденції в соціально-політичному житті України на початку XX ст.	2
7	На шляху до відродження державності. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.)	2
8	Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	2
9	Україна в роки Другої світової війни	2
10	УРСР: повоєнні часи, «відлига» та період «застою» 40-80-х рр. XX ст.	2
11	Історичні особливості пошуку оптимальних моделей будівництва незалежності України (з 1991 р.)	2
12	Аграрно-промисловий комплекс України	1
13	Україна в сучасному світі	2
14	Перспективи України в XXI ст. в історичній ретроспективі	2
Всього		30

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Зразки тестових завдань

1. На території сучасної України стародавні люди з'явилися близько:

1	1 млн. років тому
2	150 тис. років тому
3	15 тис. років тому
4	100 тис. років тому

Правильна відповідь: 1.

2. Територія Української козацької держави за умовами Зборівського договору включала землі колишніх воєводств:

1	Руського, Чернігівського, Белзького
2	Белзького, Брацлавського, Волинського
3	Київського, Волинського, Брацлавського
4	Київське, Чернігівське, Брацлавське

Правильна відповідь: 4.

3. Династія Києвичів перервалася внаслідок убивства Аскольда і захоплення Києва Олегом у:

1	879 р.
2	882 р.
3	912 р.
4	862 р.

Правильна відповідь: 2.

4. Члени ОУН у боротьбі за незалежність України віддавали перевагу:

1	парламентським формам боротьби
2	організованим у рамках закону демонстраціям
3	терористичним актам, експропріації та саботажу
4	культурно-просвітницькій діяльності

Правильна відповідь: 3.

5. Напади печенігів на Русь припинилися внаслідок їх остаточного розгрому:

1	князем Святославом
2	князем Володимиром
3	князем Ярославом Мудрим
4	князем Володимиром Мономахом

Правильна відповідь: 3.

6. Визначте факти, що відносяться до біографії Симона Петлюри:

1	Очоловав Генеральний Секретаріат Центральної Ради
2	Уклав договір із Росією про військову допомогу
3	Був провідником Товариства українських поступовців
4	Прихильник союзу із Радянською Росією
5	Один із керівників Директорії

Правильна відповідь: 5.

7. Наказним гетьманом був:

1	І.Мазепа
2	І.Скоропадський
3	П.Полуботок
4	Д.Апостол

Правильна відповідь: 3.

8. Курс на індустріалізацію було проголошено:

1	у 1925 р.
2	у 1927 р.
3	у 1929 р.
4	у 1930 р.

Правильна відповідь: 1.

9. Коронація Данила Галицького відбулася у:

1	Львові 1256 р.
2	Дорогичині в 1253 р.
3	Холмі 1245 р.
4	Володимирі в 1238 р.

Правильна відповідь: 2.

10. Зміст "неолітичної революції" полягав у переході людини:

1	від збиральництва до мисливства
2	від привласнюючого до відтворюючого господарства
3	від відтворюючого до привласнюючого господарства
4	від мисливства до збиральництва

Правильна відповідь: 2.

11. Перша битва між українською повстанською армією і військом Речі Посполитої відбулася під:

1	Корсунем
2	Берестечком
3	Пилявцями
4	Жовтими Водами

Правильна відповідь: 4.

12. За Білоцерківським договором козацький реєстр встановлювався у:

1	20 тисяч
2	40 тисяч
3	60 тисяч
4	30 тисяч

Правильна відповідь: 1.

13. Ярлик – це:

1	податок, яким монголи обклали русичів
2	керівник "сотні" в монгольському війську
3	грамота монгольського хана, яка давала право на князювання
4	угода, що визначала торгові стосунки між монголами і русичами

Правильна відповідь: 3.

14. У результаті Андрусівського перемир'я між Річчю Посполитою та Московським царством:

1	Україну було приєднано до Москви
2	Україну було поділено між двома державами
3	Україні повернули всі землі
4	Україна була приєднана до Польщі

Правильна відповідь: 2.

15. Таємний Валуєвський циркуляр 1863 р. забороняв:

1	видання українською мовою педагогічної, церковної, наукової літератури та підручників, крім художніх творів
2	діяльність українських політичних партій
3	заняття політичною агітаційно-пропагандистською діяльністю
4	користуватися в побуті українською мовою

Правильна відповідь: 1.

16. Згідно з III Універсалом Центральної Ради поміщицьке землеволодіння:

1	перетворювалося на велике державне господарство
2	зберігалося

3	перетворювалися на кооперативні господарства
4	скасовувалося

Правильна відповідь: 4.

17. У роки правління М.Хрущова розвиток присадибного господарства селян:

1	обмежувався
2	стимулювався
3	заборонявся
4	гальмувався

Правильна відповідь: 1.

18. Гітлерівський план "Ост" передбачав:

1	надання Україні автономних прав у складі третього рейху
2	перетворення України у самостійну державу під протекторатом третього рейху
3	повне винищення арійського населення
4	перетворення України на „життєвий простір німецької нації”

Правильна відповідь: 4.

19. Територія Української козацької держави за умовами Зборівського договору включала землі колишніх воєводств:

1	Київське, Чернігівське, Брацлавське
2	Белзького, Брацлавського, Волинського
3	Київського, Волинського, Брацлавського
4	Руського, Чернігівського, Белзького

Правильна відповідь: 1.

20. Україна вперше стала повновладним членом міжнародної співдружності – членом ООН:

1	У 1962 р.
2	У 1975 р.
3	У 1945 р.
4	У 1991 р.

Правильна відповідь: 3.

21. Яке слово пропущене в реченні?

Вирішення проблеми походження народу в науці носить назву ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: Етногенез

22. Яке слово пропущене в реченні?

Адміністративну реформу, за якою місцевих князів було замінили синами київського князя, здійснив ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
---	--

Правильна відповідь: Володимир

23. Яке слово пропущене в реченні?

3-й універсал Центральної Ради проголошував ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: УНР

24. Яке слово пропущене в реченні?

Київ виник на землях східнослов'янського союзу племен ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: Поляни

25. Яке слово пропущене в реченні?

Автором "Пактів і Конституції прав і вольностей Війська Запорізького" був ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: П. Орлик

26. Яке слово пропущене в реченні?

Головою Української Центральної Ради, що утворилася в березні 1917 р., було обрано ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
---	--

Правильна відповідь: М.С. Грушевського

27. Яке слово пропущене в реченні?

Найчисельнішою національною меншиною в сучасній Україні є ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: росіяни

28. Яка дата пропущена в реченні?

Формування сучасної території України завершилося в ____ році.	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: 1954

29. Яке слово пропущене в реченні?

Цілковита незалежність держави від інших держав у внутрішній та зовнішній політиці – це ____ .	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
--	--

Правильна відповідь: Суверенітет

30. Які слова пропущене в реченні?

Надзвичайне возвеличення будь-кого і поклоніння йому – це ____ ____ .	<i>(у бланку відповідей подати двома словами)</i>
---	---

Правильна відповідь: культ особи

31. Яка дата пропущена в реченні?

Національну грошову одиницю гривню ввели в обіг у ____ році.	<i>(у бланку відповідей подати цифрою)</i>
--	--

Правильна відповідь: 1996

32. Яке слово пропущене в реченні?

За Зборівським договором козацький реєстр встановлювався у ____ тисяч осіб.	<i>(у бланку відповідей подати цифрою)</i>
---	--

Правильна відповідь: 40

33. Русійними силами Національно-визвольної війни середини XVII ст. були:

1	козацтво
2	селянство
3	католицьке духовенство
4	міщани
5	українська шляхта.

Правильна відповідь: 3.

34. Відзначте факти, що відносяться до періоду правління Ярослава Мудрого:

1	будівництво Софіївського собору
2	Київське повстання
3	заснування Києво-Печерської лаври
4	Любецький з'їзд
5	створення зводу законів „Руська правда”

Правильна відповідь: 1, 3, 5.

35. Відзначте факти, що відносяться до періоду правління Володимира Великого:

1	будівництво Десятинної церкви
2	створення зводу законів „Руська правда”
3	орієнтація на Візантію у зовнішній політиці
4	запровадження християнства на Русі
5	спроба об'єднати Правобережну та Лівобережну Україну

Правильна відповідь: 1, 3, 4.

36. Серед наведених тверджень про результати внутрішньої політики Данила Галицького виберіть правильні:

1	досяг згоди з боярами і спільно з ними – через боярську раду – вирішував всі питання внутрішньої політики
2	здолав боярську опозицію і зміцнив князівську владу
3	захистив від боярської сваволі та надмірної експлуатації галицьких селян та міщан
4	запровадив нові повинності і збільшив залежність селян від великих землевласників
5	розбудував існуючі і заснував нові міста, заселивши їх іноземцями

Правильна відповідь: 2, 3, 5.

37. Серед наведених тверджень про результати зовнішньо-політичної діяльності Данила Галицького виберіть правильні:

1	забезпечив свої права на “отчину” – Галицьку та Волинську землі – в поляків та угорців
2	досяг порозуміння з монголо-татарами і не допустив пlynдрування ними своєї землі, хоч і мусив руйнувати укріплення міст
3	приєднав до своєї держави землі Австрії та Угорщини
4	схилив до союзу Литву
5	приєднав до князівства Краків та Мазовію
6	розбив лицарів-хрестоносців у битві під Дорогочином
7	брав участь у хрестовому поході на монголо-татар

Правильна відповідь: 1, 4, 6.

38. Відзначте факти, що стосуються біографії Вітовта:

1	відстоював незалежність Литви від Польщі
2	приєднав до Великого Литовського князівства південноукраїнські степи до Чорного моря
3	відстоював права православного населення Великого Литовського князівства
4	під час Грюнвальдської битви очолив литовські війська

Правильна відповідь: 1, 2, 4.

39. Із перелічених нижче суджень про причини громадянської війни в Україні у 1658-1659 рр. виберіть правильні:

1	загострення соціальних протиріч в українському суспільстві
2	загострення релігійного конфлікту між православними та уніатами
3	наростання незгод щодо зовнішньополітичної орієнтації України серед еліти та простолюду
4	втручання сусідів України в її внутрішньополітичні справи

Правильна відповідь: 1, 3, 4.

40. Виберіть серед наведених положень ті, що розкривають наслідки реформ 60-70-х рр. в Російській імперії для покращення соціально-економічного життя населення України:

1	забезпечили провідну роль поміщицьких господарств у виробництві сільськогосподарської продукції та торгівлю нею
2	стимулювали розгортання ринкових відносин
3	прискорили формування ринку робочої сили
4	прискорили процес урбанізації в східноукраїнських землях
5	активізували переведення селян на місячну та урочну системи
6	забезпечили соціальну рівність селян

Правильна відповідь: 2, 3, 4.

41. Встановіть відповідність:

Ігор	1) 882-912 рр.
Святослав	2) 912-945 рр.
Ольга	3) 945-964 рр.
Олег	4) 964-972 рр.
Ярополк	5) 972-980 рр.

Правильна відповідь: а-2, б-4, в-3, г-1, д-5.

42. Встановіть відповідність:

а) турецька піхота, що формувалася в основному з вихованців спеціальних шкіл, куди спрямовували дітей християн	1) галера
б) людський полон, захоплений під час турецько-татарських нападів на інші землі	2) ясир
в) корабель, веслярами на якому були чоловіки-невільники	3) яничари
г) грамота турецького султана, у якій фіксувалися його розпорядження та пожалування	4) фірман

Правильна відповідь: а-3, б-2, в-1, г-4.

43. Встановіть відповідність:

а) козаки, що осіли навколо Корсуня, Черкас, Канева та інших містечок порубіжних з Диким полем земель	1) низовики
б) козаки, що перебували на королівській службі і були вписані у спеціальні списки	2) городовики
в) козаки, що проживали нижче дніпровських порогів (між сучасними Дніпропетровськом і Запоріжжям) і гуртувалися на Січі	3) реєстровці
г) переселенці-українці, що проживали на Слобожанщині	4) черкеси

Правильна відповідь: а-4, б-3, в-1, г-2.

44. Встановіть відповідність:

а) повстання Марка Жмайла	1) 1620-1621 рр.
б) повстання П. Бута (Павлюка), Д. Гуні та Я. Остринина	2) 1625 р.

в) руйнування Кодака кошовим І. Сулимою	3) 1630 р.
г) повстання Т. Федоровича (Трясила)	4) 1635 р.
д) Хотинська війна	5) 1637-1638 рр.

Правильна відповідь: а-2, б-5, в-4, г-3, д-1.

45. Встановіть відповідність:

а) «Березневі статті»	1) Б.Хмельницький
б) «Переяславські статті» 1659 р.	2) Ю.Хмельницький
в) «Батуринські» та «Московські» статті	3) І.Брюховецький
г) «Конотопські статті»	4) Д. Многогрішний
д) «Глухівські статті»	5) І.Самойлович

Правильна відповідь: а-1, б-2, в-3, г-5, д-4.

46. Встановіть відповідність:

а) категорія діячів культури за часів „хрущовської відлиги”;	1) сталінщина
б) хрущовське правління;	2) дисиденти
в) форма і період тоталітарного режиму в СРСР в 30-50-х рр. ХХ ст.	3) „відлига”
г) незгодні з існуючою формою влади, політичним режимом тощо.	4) шістдесятники

Правильна відповідь: а-4, б-3, в-1, г-2.

47. Встановіть відповідність:

а) політика «воєнного комунізму»	1) примусове об'єднання сільськогосподарських виробників у колективних господарствах (колгоспах)
б) «нова економічна політика»	2) концентрація фінансових та організаційних зусиль на розвитку важкої промисловості з метою перетворення УСРР в індустріально розвинену країну
в) політика колективізації	3) політика, яка допускала лібералізацію в сільському господарстві, легкій промисловості та торгівлі, однак давала змогу радянській владі зберігати «командні» позиції у важкій промисловості, транспорті, банківській та земельній справах, кадровій політиці
г) політика індустріалізації	4) політика, яка передбачала одержавлення промисловості, торгівлі, а також заборону приватної торгівлі, остання розцінювалась як спекуляція;
д) п'ятирічний план	5) основна форма планування радянською владою соціально-економічного розвитку СРСР

Правильна відповідь: а-4, б-3, в-1, г-2, д-5.

48. Встановіть відповідність:

а) 22 червня 1941 р.	1) оборона Києва
б) 23-29 червня 1941 р.	2) оборона Севастополя
в) 5 серпня – 16 жовтня 1941 р.	3) оборона Одеси
г) 11 липня – 19 вересня 1943 р.	4) напад Німеччини на СРСР
д) жовтень 1941 р. – 3 липня 1942 р.	5) танковий бій у районі Луцьк-Броди-Рівне

Правильна відповідь: а-4, б-5, в-3, г-1, д-2.

49. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	просування готів у Північне Причорномор'я
2	виникнення Антського племінного союзу
3	вторгнення племен аварів у Причорномор'я
4	розселення сарматів

5	Скіфська держава
---	------------------

Правильна відповідь: 5, 4, 1, 2, 3.

50. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Люблінська унія
2	битва під Варною
3	Кревська унія
4	битва при Грюнвальді
5	Городельська унія

Правильна відповідь: 3, 4, 5, 1, 2.

51. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	проголошення окремої держави “Карпатська Україна”
2	приєднання Східної Галичини до Польщі
3	заснування УВО
4	створення Сельроб
5	проголошення автокефалії православною церквою

Правильна відповідь: 5, 3, 2, 4, 1.

52. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Березневі статті
2	Битва під Корсунем
3	Битва під Батогом
4	Білоцерківський договір
5	Обрання Б.Хмельницького гетьманом
6	Облога Львова

Правильна відповідь: 5, 2, 6, 4, 3, 1.

53. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Битва на річці Калці 1223
2	Хрещення Київської Русі 988
3	Ярослав Мудрий 1019-1054
4	Походи руських князів на Візантію
5	“Повість минулих літ” поч. 12 ст.

Правильна відповідь: 4, 2, 3, 5, 1.

54. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Прийняття Конституції України
2	Заколот ДКНС
3	Входження України до складу ООН
4	XX з’їзд КПРС
5	Декларація про державний суверенітет

Правильна відповідь: 3, 4, 5, 2, 1.

55. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Зруйнування Запорізької Січі Катериною II
2	Коліївщина
3	Указ Катерини II про закріпачення селян Лівобережжя та Слобожанщини
4	Заснування II Малоросійської колегії
5	Указ Катерини II про скасування гетьманства

Правильна відповідь: 5, 4, 2, 1, 3.

56. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Проголошення УНР
2	Гетьманський переворот
3	Створення Директорії
4	Зречення царя Миколи II
5	Акт злуки ЗУНР і УНР

Правильна відповідь: 4, 1, 2, 3, 5.

57. Визначіть, якими за формою правління були держави:

1. Тіра	А. монархія
2. Херсонес	Б. республіка
3. Ольвія	В. конституційна монархія
4. Боспорське царство	Г. парламентська республіка

Пра
вил
ьна
відп
овід

ь: 1-б, 2-б, 3-б, 4-а.

58. Співставте роки подіям:

1. 1991 р.	А. Запровадження національної валюти - гривні
2. 1993 р.	Б. Проголошення незалежності України
3. 1996 р.	В. Помаранчева революція
4. 2004 р.	Г. Прийняття нової конституції України
	Д. Прийняття воєнної доктрини України

Пра
вил
ьна
відп
овід
ь: 1-
б, 2-

д, 3-а, г, 4-в.

59. Вкажіть, яких політичних поглядів притримувались перелічені політичні партії, що діяли в Україні під час Лютневої революції:

1) більшовицька партія	а) погоджувалися на самовизначення Фінляндії і Польщі, але відмовляли у цьому Україні. Вона мала отримати лише національно-культурну автономію у складі оновленої демократичної Росії
2) російські партії ліберально-демократичного спрямування: кадети, есери, меншовики	
3) Українська народна партія (УНП)	
4) Товариство українських поступовців» (ТУП)	б) вбачали майбутнє України у складі перебудованої на федеративних засадах Росії, до якої Україна ввійде автономною частиною
5) Українська соціал-демократична робітничая партія (УСДРП)	
6) Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР)	в) розраховували на повне здобуття Україною державної незалежності

Пра
вил
ьна
відп
овід
ь: а-
2, б-
4, 5,
6, в-
3.

60.

Встановіть відповідність:

1) Законодавча влада	а) Президент
2) Виконавча влада	б) Кабінет міністрів
3) Судова влада	в) Конституційний Суд
	г) Прокуратура
	д) Верховна Рада
	е) Місцеві ради
	ж) Верховний Суд

Пра
вил
ьна
відп
овід
ь: 1-
д, е,
2-а,

б, 3-в, г, ж.

Розгорнуті контрольні запитання

1. Предмет, завдання, методологічні принципи та джерела вивчення історії української державності. Наукова періодизація.
2. Первісна епоха на території України: палеоліт, мезоліт, неоліт, трипільська культура.
3. Кочові племена на території України та антична колонізація Північного Причорномор'я.
4. Слов'янські племена на території України: етногенез, соціально-економічний розвиток та протодержавні формування.
5. Передумови утворення та концепції походження Руської держави.
6. Періодизація політичної історії Руської держави.
7. Суспільно-політичний устрій Руської держави.
8. Соціально-економічний розвиток Руської держави.
9. Причини та наслідки феодальної роздробленості Руської держави. Монголо-татарське нашествя.
10. Утворення Галицько-Волинської держави, її політичний та соціально-економічний розвиток.
11. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства (сер. XIV – перш. пол. XVI ст.).
12. Українські землі у складі Речі Посполитої (др. пол. XVI – перш. пол. XVII ст.). Люблінська унія 1569 р. та Берестейська унія 1596 р.
13. Українське козацтво: причини виникнення та теорії походження, еволюція та соціально-етнічний склад. Реєстрове козацтво.
14. Запорозька Січ: виникнення, військово-адміністративний устрій, господарство.
15. Боротьба запорожців проти татарсько-турецької агресії (XVI – перш. пол. XVII ст.). Гетьман Петро Сагайдачний. Козацько-селянські повстання кін. XVI – поч. XVII ст.
16. Українська національна революція сер. XVII ст.: причини, рушійні сили, мета, характер, періодизація, перебіг подій.
17. Основні ознаки козацько-гетьманської держави Б.Хмельницького.
18. Боротьба за збереження козацької держави гетьманів Лівобережної України в добу Руїни (60-80-ті рр. XVII ст.).
19. Політичний та економічний розвиток Правобережної України у др. пол. XVII – XVIII ст. Гайдамацький та опришківський рухи.
20. Гетьманування І. Мазепи. Участь України в Північній війні. Гетьман П. Орлик та Конституція 1710 р.
21. Етапи ліквідації автономії України (XVIII ст.). Запорозька Січ в др. пол. XVII-XVIII ст. та її остаточна ліквідація. Подальша доля українського козацтва.
22. Кирило-Мефодіївське товариство, його програма та практична діяльність.
23. Декабристський рух в Україні.

24. Соціально-економічні наслідки та особливості проведення селянської реформи 1861 р. в Україні. Імперські буржуазні реформи 60-70-х років XIX ст.
25. Суспільні течії та рухи II половини XIX ст. у Наддніпрянській Україні. Виникнення перших політичних організацій.
26. Руська трійця. «Весна народів» – буржуазно-демократичні революції у Європі 1848–1849 рр.
27. Суспільно-політичні рухи на західноукраїнських землях др. пол. XIX ст.: москвофіли, народовці, радикали. Виникнення перших політичних організацій.
28. Українські землі в умовах Російської революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа Столипіна та її здійснення в Україні.
29. Українські землі в період Першої світової війни.
30. Українська Центральна Рада: соціальна база, структура та програмні завдання. Внутрішня та зовнішня політика.
31. Українська держава гетьмана П.Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
32. Директорія УНР: склад, соціальна база, внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
33. Державотворчі процеси на західноукраїнських землях. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.
34. Історичне значення, причини поразки та уроки національно-визвольної боротьби в Україні (1917-1921 рр.).
35. Політика «воєнного комунізму» та її реалізація в УСРР (березень 1919 – січень 1921 рр.). Голод 1921-1923 рр.
36. Розвиток народного господарства України на засадах НЕПу.
37. Процес становлення та утвердження радянської влади у Наддніпрянській Україні (1917-1921 рр.). Створення СРСР.
38. Особливості здійснення індустріалізації в Україні, її соціально-економічні наслідки.
39. Економічна суть, цільове призначення та наслідки політики колективізації в Україні.
40. Політика українізації (20-30-ті рр. XX ст.), її наслідки.
41. Сталінські репресії та їх згубні наслідки для України.
42. Становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії (20-30-ті рр. XX ст.).
43. Приєднання західноукраїнських земель до УРСР: позитивні та негативні наслідки. «Радянізація».
44. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Карпатська Україна (1938-1939 рр.).
45. Військові дії на території України (червень 1941 р. – жовтень 1944 р.).
46. Нацистський окупаційний режим в Україні. Форми руху опору.
47. Особливості відбудови народного господарства України у післявоєнний період.
48. Реформи 50-60-х рр. XX ст. та їх здійснення на Україні.
49. Наростання кризових явищ в соціально-економічному та політичному

житті України у 70-80-х рр. ХХ ст.

50. Дисидентський рух в Україні (60-80-ті рр. ХХ ст.). Шістдесятники.

51. Складність та суперечливість перебудовчих процесів в Україні (1985 – 1991 рр.).

52. Проголошення суверенітету та державної незалежності України: передумови, законодавча база.

53. Реформування політичної системи та розбудова громадянського суспільства у незалежній Україні.

54. Соціально-економічні перетворення в незалежній Україні.

7. Методи навчання

У навчальному процесі використовувалися різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, письмовий контроль у формі тестування та розгорнутих відповідей, організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, керівництво та контроль за виконанням творчих індивідуальних завдань, заохочення студентів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять.

8. Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Модульний контроль (МК) проводиться відповідно до графіка навчального процесу. Оцінка модульного контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного МК. Контрольні заходи модульного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході модульного йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як іспит, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамен та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та

зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Іспит є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю. Оцінка за екзамен «автоматично» не виставляється.

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час іспиту різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, виявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення і поповнення у ході подальшого навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Рдис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Рнр** (до 70 балів): **Рдис= Рнр+Рат**

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Історія української державності» включає:

- конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
- навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи;
- електронний курс дисципліни на платформі Elearn;
- матеріали для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (відеофільми та відеофрагменти).

11. Рекомендована література

Основна

1. Беренштейн Л.Ю., Коломієць С.С., Живора С.М., Іщенко Т.Д., Романюк Н.Й. На засадах Болонського процесу: Навч. посібник. – К.: НАУ, 2006. – 228 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Магістр – S, 2000. – 207 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: з найдавніших часів до ХХ століття. – К.: Либідь, 1998. – 615 с.
4. Бунятян К. Давнє населення України. Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – 228 с.
5. Бушин М. Українці в світі. Навч. посібник. – Черкаси: УНТЕІ, 2003. – 176 с.
6. Винокур І.С. Телегін Д.Я. Археологія України: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 318 с.
7. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. Навч. посібник. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
8. Залізник Л. Первісна історія України: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1999. – 264 с.
9. Ісакова Н.П., Кропивко О.М., Паламарчук Н.І. Історія України (в схемах і таблицях). Навчальний посібник для студентів аграрних закладів III-IV рівня акредитації. – Київ: Аграрна освіта, 2005. – 204 с.
10. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т. 1. – К.: Україна, 1995. – 351 с.
11. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т. 2. – К.: Україна, 1996. – 495 с.
12. Історія України. Посібник / За ред. Т. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Академія, 2002. – 480 с.
13. Коломієць С.С. Історія формування української моделі розвитку сільського господарства (з найдавніших часів до початку 20-х рр. ХХ ст.). – Ч. 1. – К.: Навчально-науковий природничо-гуманітарний інститут НАУ, видавничий відділ НАУ, 2003. – 180 с.
14. Коломієць С.С. Історія формування української моделі розвитку сільського господарства (з найдавніших часів до сьогодення). – Ч. 2, 3. – К.: Навчально-

науковий природничо-гуманітарний інститут НАУ, видавничий відділ НАУ, 2003. – 244 с.

15. Кормич Л., Багацький В. Історія України від найдавніших часів до XXI століття. Навч. посібник. – Харків: ООО «Одіссей», 2001. – 480 с.

16. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Історія господарства: Україна і світ. – К.: Вища шк., 1995. – 480 с.

17. Литвин М., Мордвинцев В., Слюсаренко А. Історія України. Навч. посібник. – К.: Знання – Прес, 2002. – 670 с.

18. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ століття. – К.: Укр. письменник, 1994. – 413 с.

19. Новітня історія України (1900 – 2000). Підручник / А.Г. Слюсаренко та ін. – К.: Вища шк., 2000. – 663 с.

20. Панченко П., Славов П., Марчук В. Аграрна історія України. Навч. посібник для студ. і викл. сільськогосподарських закладів освіти I-IV рівнів акредитації. – К.: Просвіта, 1996. – 360 с.

21. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.І. Танцюри. – К.: Академія, 2001. – 488 с.

22. Світлична В. Історія України. Навч. посібник. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.

23. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства: Навч. посібник для вузів / За загал. ред. Б.Д. Лановика. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.

24. Українське народознавство. Навчальний посібник / За ред. С.П. Павлюка. – Львів: Фенікс, 1994. – 608 с.

Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1999. – 479 с.

Допоміжна

1. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985-1999 рр.). – К.: ЕксОб, 2000. – 2095 с.

2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – Харків: Дельта, 1993. – 256 с.

3. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. – К.: Наук. думка, 1991. – 144 с.

4. Беретинський В. Військова організація основних українських державних формувань. – К., 1995. – 18 с.

5. Бойко Д. Селянство України у другій половині XVI – першій половині XVIII ст. – К.: Наук. думка, 1963. – 175 с.

6. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К.: Наук. думка, 1989. – 296 с.

7. Василенко Г. Велика Скіфія. – К.: Знання, 1991.

8. Відейко М. Трипільська цивілізація. – К.: Академперіодика, 2003. – 184 с.

9. Володарі гетьманської булави. – К.: Варта, 1995. – 560 с.

10. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К.: Вища шк., 1994. – 539 с.

11. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 т., 12 кн. – К.: Наук. думка, 1991.

12. Гунчак Т. Україна: нариси політичної історії. Перша половина ХХ століття. – К.: Либідь, 1993. – 287 с.
13. Іванова Л.Г., Іванченко Р.П. Громадівський рух 60-х рр. ХІХ ст. в Україні: проблеми, ідеологія. – К.: МІЛП, 1999. – 128 с.
14. Ісаєвич Я.Д., Братства та їх роль у розвитку української культури ХVІ – ХVІІІ ст. – К.: Наук. думка, 1996. – 251 с.
15. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатович, З. Стефанов, О. Думін, С. Шрамченко. У 3-х Ч. – Львів: Видання Івана Тиктора, 1993. – Ч. 1. – 288 с.
16. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатович, З. Стефанов, О. Думін, С. Шрамченко. У 3-х Ч. – Львів: Видання Івана Тиктора, 1993. – Ч. 2, 3. – 575 с.
17. Історія України в особах ІХ – ХVІІІ ст. – К.: Україна, 1993. – 396 с.
18. Історія України в особах ХІХ – ХХ ст. – К.: Україна, 1995. – 479 с.
19. Касьянов Г., Даниленко В. Сталінізм і українська інтелігенція. – К.: Либідь, 1991. – 342 с.
20. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. – Львів: Наукове товариство імені Т. Шевченка, 1993. – 659 с.
21. Крип'якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. – К.: Наук. думка, 1984. – 174 с.
22. Куліш А. Голодомор 1921-1923 рр. в Русі-Україні як продовження етнічної війни 1917-1921 рр. – Харків: Просвіта, 2003. – 121 с.
23. Липинський В. Релігія і церква в історії України. – Львів: Рада, 1995. – 96 с.
24. Литвин В. Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки ХХ ст.). – К.: Наук. думка, 2001. – 560 с.
25. Лукашевич Л.М. Україна: історико-економічний огляд. Монографія. – К.: МАУП, 1997. – 208 с.
26. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів: Світ, 1995. – 246 с.
27. Мицик Ю. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини ХVІІ століття. – Дніпропетровськ: Дніпро, 1996. – 262 с.
28. Павко А.І. Політичні партії, організації в Україні: кінець ХІХ – початок ХХ століття; зародження, еволюція, діяльність, історична доля. – К.: Знання, 2001. – 112 с.
29. Петров В. Походження українського народу. – К.: Фенікс, 1992. – 192 с.
30. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2-х т. – Т. 1. – 675 с.; Т. 2. – 608 с. – К.: Либідь, 1995.
31. Реєнт О. Павло Скоропадський. – К.: Альтернативи, 2003. – 304 с.
32. Реформування земельних відносин в умовах переходу до ринкової економіки: Зб. наук. статей. – Тернопіль: Терноп. акад. народ. господар., Ін-т аграр. бізнесу, 1997. – Вип. 2. – 52 с.
33. Солдатенков В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія (1918-1920 рр.). – К.: Просвіта, 1999. – 508 с.
34. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 360 с.

12. Інформаційні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.history.org.ua
3. www.nbu.gov.ua
4. www.nplu.org.ua
5. www.iananu.kiev.ua
6. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/
7. likbez.org.ua/
8. www.ukrainehistory.narod.ru/
9. www.novamova.com.ua
10. www.iananu.kiev.ua